

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 60 din. Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Številka 2.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, petek 3. januarja 1941

Cena posamezni številki din 150

Gospodarski krogi so imeli prav

Pred enim letom je bil gospodarski svet presenečen z novo davčno reformo, katere glavni namen je bil, da se zvišajo državni dohodki. Gospodarski krogi so dobro razumeli potrebo, da išče država v izrednih vojnih časih nove dohodke, ker so pač njene naloge tako narasle, da jih s starimi dohodki absolutno ni mogla kriti. Gospodarski ljudje so po svojih zastopnikih zato tudi ponovno izjavili, da se zvišanje davčnega bremena nikakor ne upirajo, temveč da so pripravljeni na žrtve. Njih zahteva se je v glavnem omejevala le na to, da se naj davčno breme zviša tako, da zaradi tega ne bo trpelo gospodarsko življenje.

V tem smislu so se začela tudi med gospodarskimi organizacijami, zlasti pa gospodarskimi zbornicami pogajanja, da bi se nova davčna novela prilagodila zahtevam gospodarskih organizacij. V ta namen je bila sklicana nato dne 17. in 18. januarja v Ljubljani velika konferenca, katere so se udeležili zastopniki finančnega ministrstva in vseh gospodarskih zbornic v državi. Na konferenci so predložili zastopniki zbornic zelo veliko skrbno predelanega materiala in vsako svojo zahtevo zelo tehtno utemeljili. Knjiga, ki jo je o konferenci izdala ljubljanska Zbornica za TOI, zgovorno izpričuje, kako veliko delo je izvršila konferenca.

Pod vplivom te konference je bila nato tudi davčna novela nekoliko spremenjena ter nekatere zahteve gospodarskih zbornic upoštevane, vendar pa mnoge tudi ne. Zlasti pa se ni davčna novela spremenila v tem smislu, da bi se vse davčno poslovanje poenostavilo in da bi padlo ono nezaupanje do gospodarskih ljudi. Ni se upošteval najbolj enostaven način davčne reforme, da bi se davčna stopnja zvišala za toliko, da bi bil dosežen denarni efekt, ki se je potreboval. Na lahek način bi se tako doseglo, kar bi bilo potrebno in tudi nobena nepotrebna razburjanja ne bi bilo treba. Toda po tej poti se ni hotelo iti.

Posledico tega pa čutimo sedaj, ko so se znova zvišale razne davščine, trošarine in takse, ki bodo bolj povzročile dvig draginje ko pa dvig državnih dohodkov. Zato tudi ni pričakovati, da bo pri novih zvišanjih ostalo, temveč da bomo v kratkem doživeli nova zvišanja.

Znova treba naglasiti, da gospodarski krogi uvidevajo potrebo višjih državnih dohodkov, ker so pač naloge države silno narasle. Znova pa je treba istočasno naglasiti, da se morajo ta zvišanja izvesti na način, da ne bo vse življenje znova podraženo. Če pa se sladkor podraži kar za 2 din samo zaradi zvišanja trošarine, ko je pri nas že itak sladkor tako drag, kakor skoraj nikjer po svetu, če se trošarina od kave podraži za 50%, če se podražita radi trošarine električni tok in plin, če se podraže železniške tarife, če se zviša skupni davek na promet, če se zviša carinski ažio, itd., potem se mora podražiti tudi vse življenje. Tako ostajamo še nadalje v onem začaranem krogu, iz katerega ni izhoda. Zato moramo tudi pri tej priliki znova naglasiti, da se mora

kreniti na drugo pot, da se ne smejo uvajati več nove davščine, ki podražujejo življenje.

Predlogi, ki so jih pred enim letom podali gospodarski krogi, bi prinesli državi več dohodkov, kakor pa jih je dala davčna reforma, pri tem pa se draginja ne bi v tej meri zvišala. Zato se je treba vrniti na te predloge gospodarskih

zbornic in jih upoštevati. Hkrati pa je treba uvesti na vsej črti največje varčevanje, da se bodo mogli vsaj v nekaterih panogah državne uprave začeti zniževati izdatki. Zelja po popularnosti ne sme pri izdajanju denarja davkoplačevalcev imeti nobenega vpliva. Danes so pač časi takšni, da ne more biti denarja za vse potre-

be, temveč le za najbolj neobhodno potrebne. Še manj pa se sme trpeti, da nekateri še danes bogato živijo na račun države, pa bodisi zaradi svojih pogodb bodisi zaradi raznih privilegijev bodisi pa tudi iz drugih razlogov.

Varčevanje v drž. gospodarstvu mora danes postati zakon, da se rešimo večnega dviganja draginje.

Izvoz ostalih gozdnih proizvodov (št. 93, 97, 98, 100, 101 in 230) se sme opravljati od 1. do 31. januarja tudi brez potrdila direkcije, če predloži izvoznik carinarnici veljavno in še ne porabljeno valutno potrdilo, izdano pred 1. I. 1941. Sicer mora izvoznik prositi za izvozno potrdilo, po novem, ker se drugače les ne bo ocarinjal.

Po 31. januarju bo moral izvoz zgoraj omenjenega lesa imeti izvozno potrdilo Direkcije za zunanjo trgovino poleg valutnega potrdila.

Za proizvode izven kontrole veljajo prejšnji izvozni predpisi, to je na podstavi samih potrdil o zavarovanju valute.

4. Prošnje za izvozna potrdila Direkcije

se morajo vlagati na naslov: Direkcija za spoljno trgovino, Beograd, pošt. pret. 818. Navesti je treba v prošnji vseh 12 podatkov, kakor je bilo že sporočeno (glej »Trg. list« z dne 6. decembra).

Količine se morajo označiti: za neobdelani les v kub. metrih, za kretnice in mostni les v kub. metrih, železniške prage v kosih in metriskih tonah, vse ostale v m. tonah. Priložiti je treba prošnji prodajno pogodbo (izvirnik) in pismo pooblaščenega denarnega zavoda za odobritev, da se izda valutno potrdilo.

Obe izdani potrdili bo pošiljala direkcija prosilec sama, valutno potrdilo pa da pooblaščen banka.

Od 1. januarja dalje devizno ravnanje Narodne banke ne sprejema več prošenj za valutna potrdila samo (temveč le preko Direkcije za zunanjo trgovino).

5. Takse v nadzorovanem izvozu.

Na direkcijsko naslovljene prošnje morajo biti kolkovane z din 10 in z din 20 — za vsako zahtevano potrdilo (kolek priložiti). Samo pismo na devizno direkcijsko ni vezano taksi. DZT pa pobira ob izdaji izvoznih potrdil sledeče posebne takse:

- za proizvode:
- št. 91 drva od listovcev din 5'—, od iglavcev din 6'— za tono;
- št. 92 lesno oglje v kosih din 15, v prahu din 7'— za tono;
- briketi iz 1. oglja din 20'— za tono;
- št. 93 les iglavcev, okrogli din 5 za m³, les listovcev, okrogli din 10'— za m³,
- žel. pragi: hrastovi din 2'—, bukovini din 1'—, borovi din 1'— za kos;
- skretnice in mostni les iglavcev din 1'—, listovcev din 3'— za m³;
- št. 97 les, lubad, plodi, rastline 2 % od vrednosti;
- št. 98 žir itd. 2 % od vrednosti;
- št. 100 prirodne gume, smole itd. 2 % od vrednosti;
- št. 101 katran 2 % od vrednosti;
- št. 230 ekstrakti za strojenje 2 % od vrednosti.

6. Prejemanje valutnih potrdil

po prošnjah in izvoznih potrdilih. Izvozniki, ki so prejeli izvozno potrdilo od direkcije, a še nimajo valutnega potrdila, morajo vsi zahtevati za dotični izvoz valutno potrdilo po dosedanjih predpisih od pooblaščenih zavodov, a priložiti morajo dobljeno izvozno potrdilo. V nujnih in opravičnih primerih (če je blago že natovorjeno in pripravljeno za izvoz) lahko poobla-

Zvišanje državnih trošarin

Sladkor bo dražji za 2 din pri kg

Objavljena je bila uredba o spremembah in dopolnitvah zakona o državni trošarini. Uredba bi mogla biti mnogo bolj jasno sestavljena, kakor pa je. V oficijozni razlagi k uredbi se pravi, da so bile trošarine zvišane v mejah znosnosti in da je edino bolj občutno povečanje trošarine na sladkor za 2 din. Zvišanje trošarine na vino, žganje in pivo da ne more povzročiti ugovorov, ker pač nihče ni prisiljen, da alkoholnih pijač zauživa. To stališče pa po našem mnenju nikakor ne drži. Predvsem treba omeniti, da bo podražitev piva povzročila, da se bodo ljudje zatekli k slabšim in zdravju mnogo bolj škodljivim pijačam. Ni pa tudi vseeno, kakšne posledice more imeti podražitev za našo industrijsko delavnost. — Pivo je bilo že dosedaj mnogo preveč obdačeno ter je bila zahteva pivovarjev popolnoma upravičena, da se sedanje trošarine znižajo. Namesto tega pa doživimo sedaj novo podražitev.

Kako so se zvišale trošarine, kažejo naslednje številke.

	odslej	dosedaj	več
			v %
		din za 100 kg	
sladkor	955	755	26'5
drugi sladkor	900	700	28'5
vse druge vrste			
sladkorja	500	400	25
kava	1500	1000	50
pivo hl od hl stopnje ekstrakta	10	7'5	33'3
vino od hl	200	100	100
fino vino za hl	500	300	66'6
šampanjec od l	15	10	50
ekstrakti, esence in eterična olja z alkoholom za 100 kg	6000	3000	100
električni tok			
1 kilovat	1	0'70	42'8
plin za razsvetljavo			
kub. meter	0'30	0'20	50
žganje od hl stopnje	16	10	60
očetna kislina od 1 kg 100% jakosti	8	4	100
benzinska mešanica			
100 kg	300	250	20
plinsko olje 100 kg	100	40	150
olja in masti za mažo 100 kg	250	200	25
surova nafta in ostanki od nje	100	40	150

Navodila finančnega ministrstva

V zvezi z novim zvišanjem drž. trošarin je izdalo finančno ministrstvo podrejenim ustanovam naslednja navodila:

»Po čl. 16. navedene uredbe se morajo dne 1. januarja popisati zaloge vseh prej navedenih trošarinskih predmetov, in sicer pri vseh vele- in maloprodajalcih. Veleprodajalci oz. maloprodajalci morajo prijaviti finančnim organom celotne količine svojih trošarinskih predmetov, ki jih imajo na zalogi dne 1. januarja 1941. Ne prijavljanje ali netočno prijavljanje se bo smatralo in kaznovalo kot tihotapstvo v smislu čl. 34. zakona o državni trošarini. Količine trošarinskih predmetov, ki bodo dne 1. januarja na poti, morajo prejemniki prijaviti takoj po njih prejemu. Od popisanih količin se mora pobrati razlika do zvišane trošarinske stopnje najkasneje do 31. januarja.

Vsi veleprodajalci in maloprodajalci so torej dolžni, da najkasneje do vključno 2. januarja prijavijo pristojnemu oddelku finančne kontrole celotne količine prej naštetih trošarinskih predmetov, ki so bile pri njih dne 1. januarja 1941. Če so te osebe v kraju sedeža oddelka finančne kontrole, se morajo te prijave neposredno izročiti oddelku, v nasprotnem primeru pa se morajo poslati po pošti na povratni recept. V prijavi se morajo označiti vrste trošarinskih predmetov in natančne količine vsake posamezne vrste.

Organi finančne kontrole morajo popisati vse količine vseh trošarinskih predmetov, ki so jih dne 1. januarja 1941. našli v zalozah pri vseh veleprodajalcih in malo-

prodajalcih ter o tem izdati uradne izkaze o popisu zalog. Pri popisovanju se morajo primerjati vložene prijave z dejansko ugotovljenim stanjem. V kolikor se ugotovi, da so prijave netočne ali da sploh niso bile vložene, se mora sestaviti o tem zapisnik.

Uradni izkaz o popisu zalog se mora sestaviti v štirih izvodih in mora vsebovati: 1. natančne količine najdenih zalog vsakega po-

Nova navodila glede lesnega izvoza

Okrožnica Direkcije za zun. trgovino

Osrednji lesni odsek pri Zvezi trg. združenj sporoča svojim članom tale nova navodila Direkcije za zunanjo trgovino z dne 28. decembra 1940:

1. Kontrola izvoza lesa,

lesnih izdelkov in vobče gozdnih proizvodov se vrši odslej po novi naredbi z dne 26. dec. 1940., ki je stopila v veljavo dne 1. jan. 1941. S tem so nehale veljati naredbe z dne 18. in 21. novembra ter 2. decembra 1940.

2. Seznam kontroliranih gozdnih proizvodov

Po novi naredbi so pod kontrolo proizvodi iz:

tar. št. 91 uvozne carinske tarife: drva vseh vrst (vštevši les za izdelovanje celuloze, kakor tudi krajnike in odpadke z žag ter kolobarji za kurjavo);

tar. št. 92: lesno oglje v kosih in prahu, briketi iz lesnega oglja; iz tar. št. 93: neobdelani les, sa-

mo narezan ali prežagan, to je okrogli les vseh vrst (vštevši trupce-klade vseh vrst, telegrafske in druge droge, kole in kolja, okroglo, rudarski in celulozni les v okroglih);

iz št. 93: železniški pragi, les za kretnice in mostove;

št. 97: les, lubad, plodi, seme, rastline in rastlinski deli za strojenje kož;

št. 98: žir, svež in posušen ali oluščeni; divji kostanj in ostali gozdni plodi in semenje (izvzemši brinj in ostale plode in semena za zdravilstvo, spadajoče pod št. 46);

št. 100: naravne gume in smole, trde ali mehke, naravni balzami;

št. 101: lesni katran;

št. 230: ekstrakti in tvarine za strojenje kož.

3. Kontrolne odredbe

Izvoz proizvodov iz št. 91 in 92 se tudi po 1. januarju ne more izvrševati brez izvoznega potrdila direkcije.

Ščeni zavodi telefonično zaprosijo to pri devizni direkciji Narodne banke (oddelek za zunanjo trgovino).

7. Zamenjavanje izvoznih potrdil za potrdila na manjše količine blaga

Če je izvozniku potrebno, da zamenja dobljeno potrdilo za več potrdil, glasečih se na manjše količine, naj se obrne do krajevno

pristojnih organov Direkcije za zunanjo trgovino in drugih oblastev: v Ljubljani oz. v naši banovini na »Izpostavo (ekspozituro) direkcije za zunanjo trgovino v Ljubljani«, na Sušaku enako na ekspozituro DZT na Sušaku.

Posebej se bo še sporočilo, kateri organi so pooblašteni za sprejemanje prošenj za izdajo izvoznih potrdil, za poslovanje z njimi, podaljševanje rokov veljavnosti itd.

be plačani skupni davek pri carinarnicah za blago iz c. t. št. 171/232 in 171/233 tarife skupnega davka se ne bo vrnil.

Čl. 10. — Na koncu 3. opombe pri c. t. št. 274/405 tarife skupnega davka se namesto pike vstavijo te besede: »ali za industrijsko predelavo prediva v sukanec.«

Čl. 11. — Opombi pri c. t. št. 330/462 tarife skupnega davka se doda naslednji odstavek:

»Izdelava blaga iz te tarife številke iz prediva fiocco ali stanične volne ali stanične volne pomešane z bombažem, volno ali drugim rastlinskim materialom, ki je nabavljeno od koga drugega in za katero je dokazano plačan skupni davek, podleži plačilu davč-

nega dodatka v višini 45% od prodajne vrednosti.«

Čl. 12. — V drugem odstavku opombe k c. t. št. 422/576 in pri c. t. št. 424/578 tarife skupnega davka po besedi »Na rezano« se doda »oz. okroglo«.

Čl. 13. — Določbe priložene tarife v »Službenih novinah«, s katero se spreminjajo ali dopolnjujejo dosedanje tarife skupnega davka na poslovni promet, so sestavni del te uredbe. V stopnjah so že upoštevane zvišane stopnje iz čl. 1. te uredbe.

Čl. 14. — Ta uredba se uporablja s 1. januarjem 1941.

Za blago, ki je 1. januarja 1941. na carinarnicah neocarinjeno, se uporabljajo nove stopnje iz tarife skupnega davka od tega dne.

Iz tarife k členu 13..

ki je sestavni del nove uredbe, navajamo naslednje:

Štev. carinske tarife	Blago	Stopnja skup. davka za izenačenje domača pri izvozu v odstotkih		
27,1	kakao surov	—	20	8,7
22,2	pražen	—	20	8,7
28	čaj	—	20	7,5
29	začimbe v zrnu, lupinah, oluščene, zdrobljene ali zmlete	—	9	—
61	popper	—	14	8,7
104	izdelki iz mesa in slanina, gujati, klobase, salame in podobno	0	14	8,7
104	mastna olja, razen bučnega olja	6	12	7,5
112	bučno olje	6	12	7,5
112	močne alkoholne pijače:	5	20	8,7
	1. arak, rum in podobno	9	20	8,7
	2. vinsko žganje, konjak	5	20	8,7
	3. likerji in poslane ter začinjene pijače	6	10	7,5
121	a) denaturiran špirit za kurivo in ind. namene	11	16	12,5
143,1	b) špirit za izdelovanje kisa	8	11,4	9,5
143,2	pivo vseh vrst	6	12	10
143,2	konserve rastlinske in sadne	4	14	8,7
158	ribje konserve	4,2	7,2	3,5
171	mesne konserve	8	15	11,7
171	cementi:	8	15	11,7
(1-4)	romanski, hidravlično apno, portlanski cement iz žlindre, pucolanski in magnezijev mešani cement	3	25	0
	surova nafta	3	25	0
	ostanki iz pripombe tar. št. 171	3	25	0
	proizvodi od destilacije nafte, katrana, premoga ali parafinskega skrilja	3	25	0
	bencin	3	25	0
	petrolej	3	25	0
	plinsko olje	3	25	0
	olje za mazanje	3	25	0
	kurilno olje	3	25	0
220	komprimirani ali tekoči plini, drugod neomenjeni, razen komprimiranega dušika, kisika in disuplina (acetilena)	3,9	6,8	3,2
238	umetne organske barve	8	12	3
382	kožuhovina prirejena ali neprerajena	3	15	0
	iz navadnih kož	3	24	0
	iz finih kož	10,2	15	5,5
442	karton	0	7	0
473	knjige in periodične tiskovine, tudi note, karte, slike itd.	3	3,6	—
536 (1 in 2)	železo surovo in kovno	5	20	2,5
646	parni kotli; tudi s priborom generatorji za proizvajanje plinov	5	20	2,5
647	lokomotive in tenderji, parni vozovi in parne drezine	5	20	2,5
648	stalne in gibljive lokobile, traktorji, cestni valjarji	5	20	2,5
649	parne črpalke, parne turbine, druge ne navedeni parni stroji itd.	5	20	2,5
650	hidravlični motorji in vodne turbine	5	20	2,5
651	motorni bati, motorna dvigala, kompresorji, frigidni stroji	5	20	2,5
652	kmetijski stroji	5	20	2,5
653	stroji za obdelavo lesa in rezbarskih stvari, kovin, kamnov in drugih snovi	5	20	2,5
654	šivalni in vezilni stroji	5	14	2,5
655	pletilni stroji	5	14	2,5
656	stroji za tekstilno industrijo: statve, predilni stroji in ostalo	5	20	2,5
657	nenavedeni stroji za industrijo	5	20	2,5
658	stiskalnice razen kmetijskih sesalke (brizgalnice), injektorji in industrijski ventilatorji	5	20	2,5
659	tehnične	5	20	2,5
660	stroji in aparati drugod ne navedeni	5	20	2,5
661	električni aparati razen radijskih	5	17	2,5
662	radijski aparati	5	40	2,5
663	deli raznih aparatov	5	17	2,5
664	ključki (tasterji) in numeratorji za hišne električne zvonice, škatle in okrovi za žepne elektr. svetilke itd.	6	15	2,5
675	avtomobili	3	4,8	2,5
	tovorni	3,6	6	2,5
	drugi	4,8	7,2	2,5
685	deli	7,5	15	3,7
	računski, pisalni in razmnoževalni stroji ter njih deli	7,5	15	3,7

Zvišanje carinskega ažijs

»Službene novine« z dne 31. decembra 1940. so objavile tudi naslednji odlok finančnega ministra: »Na podlagi čl. 4. predloga zakona o občni carinski tarifi odločam:

»Začeti s 30. decembrom 1940. se pobira pri uvozu in izvozu carinski carini ko tudi od postranskih taks ažijs 1400 od 100, t. j. po tečaju sto zlatih dinarjev je enako 1500 dinarjem v bankovcih.

Ta ažijs se pobira od vsega blaga, za katero do vključno 29. decembra 1940. niso bile plačane carinske davščine.«

Zunanja trgovina

Naša delegacija, ki se je v Moskvi pogajala zaradi nabave sovjetskega bombaža, se je vrnila iz Moskve. Delo delegacije, v kateri je bil tudi industrialc g. Sirc iz Kranja, je bilo zelo uspešno ter bomo mogli nabaviti zelo znatne količine sovjetskega bombaža. Sklenjeni dogovor se mora še potrditi sedaj od pristojne strani.

Madžarska vlada je objavila dekret, s katerim se odpravlja carina za uvoz drv za kurivo. Ta odredba ostane v veljavi do 31. marca.

Med Bolgarsko in Norveško so zaključena pogajanja o nabavi 100 tisoč kg ribjega olja v Norveški. S tem je Bolgarska oskrbljena z ribjim oljem za daljši čas.

Na Bolgarsko so dospele večje količine avtomobilskih plaščev, ki krijejo potrošnje Bolgarske za daljši čas.

Turska vlada namerava ustanoviti zaradi uspešnejšega reguliranja uvozne in izvozne trgovine državno centralo za zunanjo trgovino s kapitalom 50 milijonov turških funtov. Centrala bi tudi razdeljevala uvozne kontingente.

Romunska družba »Petresani« je dobila dovoljenje, da izvozi v Nemčijo 35.000 kg bakrenih in 30.000 svinčenih odpadkov, v nadomestilo pa dobi Romunija 31.500 kg kabla.

Romunija je pridobila v prvih 11 mesecih t. l. 5,5 milijona ton petroleja, za 200.000 ton manj ko v istem času lani, a je takrat vsa proizvodnja že bila v nazadovanju.

Znana madžarska družba »Ganz & Co.«, ki izdeluje ladje, vagoni in stroje, namerava povečati svojo delniško glavnico od 8,57 na 12,86 milijona pengov.

Del. družba Alpine Montan Hermann Göring Lienz bodo na občnem zboru 15. t. povečale delniško glavnico od 140 na 180 milijonov RM.

Azienda Carboni Italiana, ki kontrolira vso proizvodnjo premoga v Istri in Sardiniji in ki ima monopol za uvoz premoga, bo zvišala svojo delniško glavnico od 300 na 600 milijonov lir.

Italijanska proizvodnja boksita se je v prvih 10 mesecih v primeri z lani zvišala od 315.000 na 455.000 ton.

Milanske tvornice strojev, orožja in letal »Breda« so sklenile, da zvišajo svojo delniško glavnico od 128 na 171 milijonov lir.

Francoska skuša uvoziti egiptski bombaž. Francoske predilnice zahtevajo, da se cene predivu povečajo, ker se je ameriški bombaž podražil od 750 na 850 frankov za 50 kg.

Izvoz čaja iz Kitajske je v prvi polovici leta 1940. dosegel vrednost 72 milijonov juanov. V primeri z l. 1939. se je izvoz čaja podesetoril. 68% vsega kitajskega čaja je odšlo v Hongkong. Večina tega čaja pa je bila namenjena za Sovjetsko Rusijo. Zelo se je povečal tudi izvoz čaja v Združene države Sev. Amerike, čeprav so dumpinške cene južno-ameriškega čaja zelo ovirale plasiranje kitajskega čaja.

V časih skrajnih zaslužkov
vpljite v svoji trgovini redilni
prašek za prašiče

Prodajna cena din 8.—, nabavna cena din 6'50 pri odjemu najmanj 13 zavrtkov.
Pri odjemu 25 zav. din 6'25, pri odjemu 46 zav. din 6.—, vse fco po pošti. — Pri večjem odjemu zahtevajte posebno ponudbo.
Delamo stalno reklamo v časopisih, tako da Vam je prodaja zelo olajšana. Zaloga za Kranjsko DROGERIJA KANC, Ljubljana, Židovska ulica 1. — Zaloga za Štajersko DROGERIJA KANC, Maribor, Gospodarska ulica 33.

Sprememba uredbe o davku na poslovni promet z dne 14. marca 1931.

Objavljena je bila nadalje naslednja uredba o spremembah in dopolnitvah uredbe o skupnem davku na poslovni promet z dne 14. marca 1931. z vsemi njenimi izpremembami in dopolnitvami:

Čl. 1. — Stopnje skupnega davka na poslovni promet, navedene v rubriki 4. in 5. ter v opombah tar. skupnega davka na poslovni promet z dne 29. decembra 1939. se zvišujejo za 20%, razen pri c. t. št. 272/400—369/510, pri katerih se stopnje zvišujejo na 25%. Zvišane stopnje se uporabljajo samo z desetinkami, ki se predhodno zaokrožujejo na višje, če stotinke presegajo številko 5.

Čl. 2. — Na konec 1. odst. čl. 11. uredbe se doda naslednji stavek: »Taksa za račune po tar. post. 34 taksnega zakona ne pride v davčno osnovo davka na poslovni promet.«

Čl. 3. — V odst. 3. čl. 11. uredbe se vstavi namesto »150 din« »3 din«.

Čl. 4. — Čl. 15. uredbe se na koncu doda naslednji novi odstavek:

»Po poteku leta mora davčna uprava pregledati pravilnost plačevanja skupnega davka na trošarinske predmete in za ev. manj plačane zneske mora izdati plačilni nalog v obliki odloka. Proti odloku se more pritožiti davčni zavezanec na fin. direkcijo v roku 30 dni po vročitvi.«

Čl. 5. — Tabela iz čl. 16/I uredbe se spremeni takole:

zazaklane svinje debele v polutkah	8'20%
zaklani pršutarji	9'20%
čekoni za Anglijo	9'20%
zaklana goveda (sveže govejeno meso)	12'30%

zaklana drobnica	9'90%
sveže svinjsko meso (odprte mangelice)	8'20%
sveža slanina	8'20%
nasoljena slanina	8'20%
posušeno meso in slanina, klobase	9'80%
čista svinjska mast	9'20%
zaklana teleta	8'90%
zimski salama, salamina	12'30%

Čl. 6. — Na konec uredbe se doda naslednji novi odstavek:

»Davčni zavezanec iz § 6. zakona o skupnem davku na poslovni promet, ki dajejo poleg lastnega, skupnemu davku zavezanega blaga v promet istovrstno blago, nabavljeno od koga drugega, morajo plačati skupni davek od skupne vrednosti blaga, danega v promet, vendar pa morejo odbiti dokazano od koga drugega plačani skupni davek za nabavljeno blago.«

Ta odločba se mora uporabiti tudi pri odmeri skupnega davka za leto 1940.

Čl. 7. — Na koncu čl. 21. uredbe se doda naslednji novi odstavek:

»Sporazumno določene davčne osnove z davčnimi zavezanci po § 6. zakona o skupnem davku morela pogodbeni stranki odpovedati pred potekom roka, v kolikor bi bil letni promet podjetja za 25% večji ali manjši od sporazumno določene davčne osnove. Odpoved se mora izvršiti v roku treh mesecev po poteku davčnega leta, v katerem je nastalo to zvišanje ali zmanjšanje prometa.«

Čl. 8. — Z ozirom na dvig cen blaga prenehajo z 31. decembrom 1940. veljati vsi dosedaj sklenjeni dogovori o višini davčne osnove davka na poslovni promet.

Čl. 9. — Za čas od 1. aprila 1940. pa do uveljavljenja te ured-

Denarstvo

Uradni tečaji za januar 1941.

Minister za finance je predpisal za januar naslednje uradne tečaje:

1 napoleonondor	din 350—
1 zlati turška lira	398.30
1 angleški funt	217—
1 ameriški dolar	55—
1 kanadski dolar	54—
1 nemška marka	17.82
1 belga	7.13
1 pengö	8.76
1 brazilski milreis	2.90
1 egiptovski funt	215—
1 palestinski funt	214—
1 urugvajski pezos	18.50
1 argentinski pezos	12.40
1 čilski pezos	1.25
1 turška papir. lira	34—
1 francoskih frankov	119—
1 švicarskih frankov	127.10
1 italijanskih lir	228.80
1 nizozem. goldinarjev	2365—
1 bolgarskih levov	46—
1 romunskih levov	28.50
1 danskih kron	860.35
1 švedskih kron	1310—
1 norveških kron	1012.50
1 pezet	510—
1 drahem	42—
1 čeških kron	150.50
1 slovaških kron	150—
1 finskih mark	90.10
1 iranskih (perz.) rialov	100—

Tem tečajem je že prištet pribitek (»prime«).

Centralna banka turške republike namerava ustanoviti lastno tiskarno za tiskanje bankovcev, ki so se dosedaj tiskali v Londonu.

Hranilne vloge v Angliji stalno rastejo. Dne 30. novembra je imela Poštna hranilnica skupno 920,6 milijona funtov hranilnih vlog, t. j. za 16,9 milijona več kakor pred enim mesecem in za 117,4 milijona funtov več kakor pred enim letom.

Davčni dohodki v Angliji precej znatno naraščajo. Skupni redni dohodki so znašali letos v prvih 9 mesecih 719 milijonov funtov, pred enim letom pa samo 534 milijonov funtov. Tudi podpisovanje certifikatov, bonov narodne obrambe in vojnih posojil ugodno napreduje. Povprečno se na leto podpisuje za več ko eno milijardo funtov.

Obtoč bankovcev v Angliji je dosegel 23. decembra višino 616 milijonov funtov. V avgustu 1940. je znašal samo 613, lani pred koncem leta pa samo 554,6 milijona funtov. Kljub večjemu obtoču bankovcev pa vlada na borzah v Angliji čvrsta tendenca in tečaj vojne posojila znaša 103.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce,

da so v prejšnjem mesecu dostavljeni plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga!

Za čuvanje pravice zavarovancev do pokojnine je potrebno, da so zavarovalni prispevki dejansko plačani!

To opozorilo je smatrati kot opomin! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prisilno izterjavo brez predhodnega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne dopuščajo odlašanja.

Promet na Ljubljanski borzi v decembru 1940.

Devizni trg

Skupni devizni promet v decembru je presegel 71.200.000 dinarjev, kar znači, da je za 4,5 milijona dinarjev manjši, kakor v novembru 1940. V primeri z decembrom 1939 znaša porast deviznih zaključkov čez 18,32 milij din, a proti decembru 1938 celo 19,92 milij. dinarjev, medtem ko znaša razlika v primeri z novembrom 1939 plus 25,73 milij. dinarjev, nasproti novembru 1938 pa že nad 35,62 milij. dinarjev več.

Največji zaključki so bili kot običajno v devizi Berlin, in sicer RM 3.954.000 v protivrednosti din 60.214.000—, t. j. za RM 92.000 v vrednosti din 354.000— manj kakor v novembru 1940. Prav tako je nazadoval promet v devizi Curih za šv. frs. 198.000 v protivrednosti 2.492.000 dinarjev, ker je znašal v decembru t. l. le 539 tisoč švic. frankov v protivrednosti din 6.910.000—. Skorajda povsem je prestal promet z amer. dolarji, kajti znašal je v decembru 1940 le še 810 USA dolarjev v protivrednosti cca 46.000 tisoč dinarjev, medtem ko je znašal promet v devizi New York v novembru t. l. celo 103.700 USA dolarjev za din 5.708.000—.

Pretežni del zaključkov v čerkovnih markah je bil perfektuiran po privatnem jugoslovanskem-nemškem kliringu na bazi srednjega tečaja (stare terjatve!) din 14.80, le razmeroma neznaten del pa na bazi novega srednjega tečaja din 17.82 za 1 RM.

Efekti

Tendenca za državne vrednostne papirje je bila v začetku decembra t. l. stalna oziroma trdna, pozneje pa skoro dosledno nespremenjeno čvrsta. Prometa ni bilo v državnih efektih, pač pa je bilo nekaj nominalnih zaključkov v delnicah Trboveljske premogokopne družbe, in sicer dne 2. decembra na bazi din 360—, ter v delnicah KID 30. decembra po tečaju din 140— za delnico.

Gibanje tečajev državnih vrednostnih papirjev je bilo v decembru živahnije kot običajno, kar je razvidno tudi iz razlike tečajev državnih vrednot, ki so notirale:

	29. nov. 1940	30. dec. 1940
7% invest.	98—	101—
8% Blair.	101—	106—
7% Blair.	94—	95—
7% Seligm.	100.50	104—
4% agrarne	56—	58—
6% begluške	77—	78—
7% stabiliz.	95—	96—
6% dalmat.	69.50	70.50
2.5% v. šk.	442.50	444—

Delnice Narodne banke so beležile najnižje 9. decembra t. l.

na bazi din 6.300— v povpraševanju in din 6.500— v ponudbi, a najvišje pa dne 27. decembra na bazi din 6.750— za denar ter din 7.250— za blago.

Nasprotno pa so delnice Kranjske industrijske družbe beležile na naši borzi predvsem na bazi din 136— (v povpraševanju) brez blaga, in sicer dosledno nespre-

menjeno vse do 30. t. m., ko je bil perfektuiran manjši zaključek na bazi din 140—. Delnice TPD. so koncem novembra t. l. notirale din 360— v povpraševanju in din 370— v ponudbi, a dne 30. decembra 1940 pa din 370— za denar ter din 380— za blago. Tendence je še nadalje trdna oziroma čvrsta.

Blagovni trgi

Les

Tendenca za mehki les je bila ves december nespremenjeno čvrsta, za trdi (zlasti hrastov) les pa trdna. Promet je bil razmeroma slab, sicer pa je v tem času itak redno vsako leto nekakšen kupčijski zastoj.

Situacija na lesnem tržišču je že nekaj časa sem prav za prav povoljna, toda naši trgovci, pa tudi producenti kar nočejo z blagom na dan, ker jim cene nič kaj ne ugajajo. In so tudi res za današnje težke razmere vsekakor nekoliko nizke oziroma neugodne, da ne rečemo celo prenizke!

Produkcija je nekoliko zastala, pač predvsem zaradi slabega vremena, ki vedno odločilno vpliva v teh mesecih na produktivno zaposlenost. Kajti zaradi vremenskih nepravil je nastalo na žagah kar občutno pomanjkanje hlobov, oziroma okroglega blaga, in vse kaže, da v doglednem času še ne bo vidnejšega zboljšanja, ker je dovoz hlobov zlasti iz višje ležečih (gorskih) predelov zelo otežkočen, deloma pa povsem nemogoč.

Konsum je za ta čas še normalen, t. j. zelo skromen doma, zato pa tem več povpraševanja iz inozemstva. Naši južnejši kraji bi potrebovali še več našega cenejšega blaga, toda zaradi preostre zime naši splavarji že več tednov sploh ne morejo po ceneni vodni poti spravljati izdelanega lesa na jug.

Povpraševanje iz inozemstva je posebno veliko za naša bukova drva, ki jih potrebuje predvsem vojna industrija za izdelovanje celuloze itd. Tudi v Švico bi mi lahko precej tega blaga izvozili letos, a so zlasti kvalitetni predpisi tako zelo strogi, da je kaj težko ustreči vsem zahtevam. Na drugi strani pa tudi nimamo posebnih zalog, in še to kar je na razpolago sploh ni popolnoma suho, pač pa k večjemu na pol suho blago, v najboljšem primeru pa 3/4 suhe bukove cepanice! Skratka: produkcija nikakor ne zadoštuje za pokritje inozemskih potreb, pa tudi domačih ne, čeravno proizvajamo razen bukovih

tudi precej cerovih, hrastovih in jelovih drv.

Iščejo največ hlobo smreka-jelka v I./II. kvaliteti, pa bukev samo v I. kakovosti, ter hrast v I./II. kvaliteti, dočim gre v inozemstvo še največ desk smreka-jelka v srednjih kvalitetah, dalje predvsem stavbeno blago ter bukovovo prvovrstno blago razen hrastovih frizov. Izvoz je usmerjen največ v Italijo ter Nemčijo, nekaj pa tudi v Madžarsko ter Švico.

Oglja trenutno ni na zalogah, kar pa je v tem času normalen pojav, ker se šele pričinja prava sezona za kuhanje raznih vrst oglja tako za domačo potrebo, kjer prevladuje naša industrija, kakor tudi za izvoz, ki pa je zelo omejen ter še najbolj usmerjen v Nemčijo.

Žito in mlevski izdelki

Tendenca je bila ves december nespremenjeno čvrsta, promet neznaten, cene večji del brez znatnejših izprememb.

Cene

Zanimiv je razvoj cen našemu blagu v decembru na ljubljanski borzi. Lesni izdelki smreka-jelka kažejo stalno tendenco navzgor tako, da znaša razlika oziroma porast v decembru za smrekove-jelove hlobo 20—25 dinarjev pri kubičnem mestru franko vagon slovenska nakladalna postaja, pri tramih celo din 30, pri plohih celo din 30—35. Sličen porast cen kaže hrastovina: hlobo I./II., v premeru od 30 cm dalje so se podražili za približno 25—50 dinarjev pri kubičnem mestru, boulsji prvovrstno blago celo za 75—90 dinarjev, frizi I. kval. celo več, in sicer za 90—150 dinarjev, bordonali pa komaj za 20—25 dinarjev. Mecenovi plohi (deske) I./III. kakovosti notirajo za 20—50 dinarjev višje v decembru kakor v novembru t. l., dočim znaša porast cen pri bukovini znatno manj, in sicer hlobo I./II. kval. za 10—20 dinarjev, deske-plohi pa le za din 10 več. Tudi oglje se je v decembru 1940 podražilo za približno

Vsak napreden trgovec

prodaja le tako blago, s katerim svojim odjemalcem koristi.

Nudite tudi Vi Vašim odjemalcem v prvi vrsti naravno Rogaško slatino; s tem koristite njim in sebi!

5—10 dinarjev pri 100 kg, izgleda pa, da bo šla cena še višje; isto velja tudi za vse vrste drv. Ostalo blago ni pokazalo posebnih sprememb v cenah.

Moka in vsi ostali mlevski izdelki so zaradi maksimiranja cen beležili brez izprememb, medtem ko je žito porastlo v ceni, in sicer oves za približno 12.50—15— dinarjev od koncem novembra do koncem decembra t. l., rž celo znatno več, ajda in proso pa za celih 50 dinarjev pri 100 kg franko vagon nakladalna postaja.

Deželni pridelki so tudi kazali stalno tendenco zvečavanja svojih notic. Tako je notiral fižol (ribničan in prepeličar) za din 25 do 30 višje koncem decembra 1940, krompir din 10—15 višje pri 100 kg, seno (vse vrste) se je podražilo za din 15—20, slama pa za din 5—10 pri 100 kg franko vagon slovenska nakladalna postaja.

Tudi ostalo blago kaže tendenco nadaljnjega dviga cen.

Močno povečanje ameriške industrijske proizvodnje

Po uradnih podatkih je dosegla industrijska proizvodnja v USA silen razmah. Zlasti se je povečala proizvodnja oboroževalne industrije. Industrija železa je svojo proizvodnjo več ko podvojila. Avtomobilska industrija se je vključila v vojno gospodarstvo šele v zadnjem času ter je zato njena proizvodnja narasla le za dve tretjini. Kako se je zvišala proizvodnja posameznih industrij, kažejo naslednje številke:

	1938	1939	1940
(1935/39 = 100)	88	108	121
	milijonov ton		
surovega železa	19	32	46
jekla	28	46	64
	v vrednosti mil. dol.		
avtomobilov	2,5	3,6	4,2
letal	130	255	400
	v tisoč tonah		
potrošnja kavčuka	110	580	610
	v milijonih bal		
potrošnja bombaža	5,9	7,4	7,9
	v milijardah dol.		
izvoz blaga	3,1	3,2	4,0
uvoz blaga	2,0	2,3	2,6

Za leto 1941. pa se pričakuje nadaljnje in izdatno povečanje industrijske proizvodnje.

Naročajte »Trgovski list«!

Amerika na prehodu

Ch. A. in M. B. Beard

(Nadaljevanje.)

Manj silna osebnost in nikak govornik je bil dr. Francis E. Townsend, zdravnik skromnega pokolenja iz nižjih slojev, ki je dolga leta zvesto stregel revnim bolnikom v Črni gorah. Leta 1929. je bil s svojo družino vred preskrbljen, toda ljudska beda, ki jo je videl, ga je prevzela. Njegov načrt je bil preprosto ta, da je treba vsem starim ljudem dati starostno pokojnino 200 dolarjev na mesec z obvezo, da jih morajo tudi res v enem mesecu porabiti. Ta denar bo poživil vse gospodarstvo. Ob poživljenem gospodarstvu bo lahko dobili denar za kritje pokojnin, s trošarino. Bogastvo bogatih ne bo ogroženo. Plačali bodo potrošniki in »ameriški sistem«, ves spremenjen po obliki, bo deloval s polno paro. Zaman so gospodarski strokovnjaki razlagali, da bo trošarina zadela predvsem siromašne in da

bi že pokojnina samo tridesetih dolarjev na mesec veljala štiri milijarde dolarjev letno. Townsendov vpliv je kljub temu silno narastel. Ustvaril si je organizacijo po vsej državi, z osrednjim uradom v Washingtonu, sestavljal peticije za kongres in baje v kratkem času zbral 25 milijonov podpisov. S tem svojim velikim aparatom je seveda izvajal hud pritisk na politike in povečal napetost, v kateri je Rooseveltova uprava začela svoje delovanje.

Domače skrbi so še povečale novice, prihajajoče iz inozemstva. Ob splošnem polomu kapitalističnih držav je komunistična Rusija napredovala ter povečala proizvodnjo in zaposlitev. Leta 1933. je zmagovalno končala svojo prvo petletko in ustanovitev socializma v eni sami državi se je presojala kot mogoča. Levičarska inteligenca v Združenih državah ni več govorila samo o utopističnih sanjah, temveč o uresničenih petletkah

in celo srednji sloji so postajali radovedni.

Še bolj kakor razvoj v Rusiji se je Amerike tikal politični razvoj v Srednji Evropi. V Nemčiji je zavladal hitlerizem s svojim ostrim nasprotovanjem demokraciji. (Pisatelj opisuje nastanek hitlerizma v povojni Nemčiji in prevzem oblasti pod vplivom gospodarske krize. Veliko vlogo pripisuje bivšim častnikom.) V januarju 1933. se je Hitler pogodil s Papenom za narodno koncentracijo, obsegajočo tudi veleposest, težko industrijo in katolicizem. V teku dveh mesecev je padla država v despotizem. Vse opozicijske stranke so bile zatrite, strokovne organizacije in zadrage razpuščene itd.

Medtem so se bili onkraj Pacifika Japonci vgnezdili na Kitajskem. Velika Britanija in Francija se nista hoteli pridružiti Ameriki, da bi zadržala japonski imperializem, in Amerika sama je bila prešibka. Slabotna liberalna stranka na Japonskem je bila popolnoma uničena že l. 1924., ko je kongres Zdr-

ženih držav prav brezobzirno zaprl Japoncem vrata v Ameriko.

Francija in Velika Britanija sta znova načele vprašanje vojnih dolgov. Razorožitvena konferenca v Ženevi je običala. Svetovna gospodarska konferenca ni imela dosti izgledov na uspeh.

Da bi premostil prepad med volitvami in nastopom nove uprave, je predsednik Hoover večkrat povabil guvernerja Roosevelta na razgovor o zunanjih vprašanjih; in res sta se bivi in bodoči predsednik dvakrat sešla, toda nikdar nista prišla do važne odločitve.

Takšni so v golih obrisih, z redkimi ilustracijami, bili križi, boleznin in nemiri, ki so obdali Rooseveltovo upravo, ko je marca 1933. nastopila svojo dolžnost in si začela iskati svojo pot skozi labirint. Banke zaprte. Naraščajoča brezposelnost. Vedno globlje nezadovoljstvo. Razširjajoča se negotovost. Farmarji, najemniki in kmetijski delavci v stiski. Vedno daljše kače ljudi pred javnimi kuhin-

njami. »Boljši razred« zmeden in oblaten po razkritjih kongresnih preiskav. Naložniki besni nad dvoletnostjo svojih prejšnjih svetovalcev. Nezadovoljniji so sejali veter. Zasmehovalnost komunistov, roganje fašistov. Demokrati stare šole v kongresu zmedeni od vprašanj in prizorov, še ne vidnih na svetu, ki ni bil njihov. Republikanci brez moči. Večina senatorjev in poslancev si je vedela pomagati samo na en način: z inflacijo v kakršni koli obliki. Država in narodni kapital v nemiru. Optimizmu 1918. leta je sledil pesimizem. Res da je bilo več dobre volje in manj sovraštva, kot bi ga človek ob veliki bedi pričakoval, toda celo veseliki niso mogli uiti misli na grozeči vrtinec. Ali je ta kriza samo epizoda v dolgi zgodovini nesreč? Senca, ki bo minila? Ali je začetek globokih sprememb v ameriškem življenju? Bodočnost je bila skrita in samo ugibanja in domneve so bile mogoče 4. marca 1933.

(Dalje prihodnj.)

Politične vesti

V bolgarskem sobranju je v zunanje-politični debati bivši minister posl. Stainkov naglasil, da je bolgarski narod na volitvah jasno izrazil svojo voljo, da hoče živeti v miru. S tem da je tudi dana osnova za bolgarsko zunanjo politiko. Nadalje je podčrtal posl. Stainkov, da v vsej prestolnici besedi, ko tudi v izjavah vladnih članov in v odgovoru na prestolno besedo ni bilo besede »nevtiralnost«, temveč se je samo govorilo o miru. Toda nevtiralnost in mir nista istovetna pojma.

Bolgarski zunanji minister Popov je izjavil, da si vlada ne more pustiti komandirati svoje politike od ulice. (S tem je očitno mislil na demonstracije v Sofiji v prilog čim ožjega sodelovanja Bolgarske s Sovjetsko Rusijo.)

Bolgarski ministriški predsednik Filov je odpotoval na Dunaj. Iz Sofije poročajo, da je njegovo potovanje čisto osebnega značaja in da je odpotoval iz zdravstvenih (!) razlogov. Istočasno pa se tudi poroča, da bo sprejet od nemškega zun. ministra.

V zvezi s potovanjem bolgarskega min. predsednika Filova v Berlin so znova oživele vesti, da pripravlja Nemčija novo diplomatsko akcijo na jugovzhodu. Nemčija bo skušala po teh vestih doseči od Bolgarske dovoljenje za prehod nemških čet skozi Bolgarsko, da bi bi bilo tako Nemčiji omogočeno, da likvidira grško vprašanje. V podkrepitve tega mnenja se tudi opozarja na prihod nemških letalcev v Italijo in njih sodelovanje na grško-italijanski fronti, kar dokazuje, da hoče Nemčija končati vojno v Albaniji.

Te vesti so povzročile v Turčiji močno razburjenje, pa tudi protiakcijo. Turčija predlaga, da se vse balkanske države združijo za ohranitev načela: Balkan balkanskim narodom! V ta namen naj bi vse balkanske države sklenile, da tvorijo vse balkanske države enotno carinsko ozemlje. Nadalje naj bi se ustanovili skupni vojni svet, ki bi izdal vse potrebne vojaške ukrepe za zaščito balkanskih držav.

Z ozirom na vse te vesti zasluži pozornost tudi novoletni govor predsednika Filova po radiu. Dejal je, da more označiti bolgarski narod leto 1940. kot srečno leto, ker je mogel s pomočjo držav osi vrniti sebi svojo zlato Dobrudžo. Novo leto pričakujejo Bolgari v nadi na boljše bodočnost Bolgarske in v trdni veri v zmago pravice. V taknem trenutku pa je potrebno, da je ves narod združen okoli svojega kralja in da vlada med kraljem, vlado in narodom popolna enotnost, da bi mogli pripraviti svojim sinovom boljše bodočnost. V ta namen je potrebno, da smo pripravljeni tudi na žrtve. Če se upoštevajo besede, ki so bile večkrat izrečene v zadnji prestolnici debati na Bolgarskem, da je Bolgarska revizionistična, potem dobiva govor g. Filova poseben pomen.

Po madžarskih informacijah ni izključeno, da bodo diplomatski odnosi med Sovjetsko Rusijo in Romunijo pretrgani. Vzrok da je v tem, ker je bil odpoklican romunski poslanik v Moskvi Gafencu, ker je bil ta za politiko zbližanja s Sovjetsko Rusijo.

Moskovska »Pravda« je objavila v novoletni številki Stalinov članek, v katerem govori Stalin o mednarodni situaciji. Stalin pravi v članku, da se vojna vihra vedno bolj širi in da tudi za Rusijo narašča vojna nevarnost. Mednarodni položaj je skrajno napet in vsak hip morejo nastati mednarodni zapletljivi. Ves ruski narod mora biti zaradi nevarnosti vojaškega napada na Rusijo v stalni pripravljenosti. Nikakor ne smejo imeti nasprotniki Sovjetske Rusije priliko, da bi jo izmenadili.

Francosko-nemška pogajanja so po angleških vestih trenutno prekinjena.

Hitlerjev novoletni govor, v katerem je zlasti naglašal, da je Nemčija danes vojaško bolj pripravljena kakor kdaj koli prej in da je tudi njena vojna industrija na višku, je napravil zlasti v Italiji močan vtis. Posebno toplo so bile v Italiji sprejete Hitlerjeve besede o vojaški solidarnosti Nemčije in Italije ter o zmagi, ki jo bo os dosegla še letos. Italijanski listi pa še zlasti poudarjajo pomembnost Hitlerjevih izjavanj proti plutokraciji in kapitalizmu ter njegovo zahtevo, da ni svet le za nekatere narode.

Italijanski kralj in cesar Emanuel je poslal predsedniku Rooseveltu naslednjo brzojavko: »Sprejemam vse moje najsrdečnejše želje k novemu letu.« Predsednik Roosevelt je nato odgovoril: »Zelo visoko cenim Vaše dobre želje. Pošiljam

Vam svoje iskrene želje za Vašo osebo in izrekan upanje, da bo italijanski narod v novem letu doležen blagoslova pravičnega miru.«

Maršal Pétain je v svoji novoletni izjavi zlasti poudaril misel, da je Francija igrala preveliko vlogo v krščanski kulturi, da bi mogla ostati brez vpliva na nadaljnjo zgodovino Evrope. Francija bo morda še marsikaj pretrpela, toda njeno vstajenje zopet prihaja.

Italijanski minister za ljudsko prosveto Paolini je govoril v Florenci na velikem manifestacijskem zborovanju. Ostro je zavrnil Churchillove poskuse, da bi nastal razcep med fašizmom in narodnim socializmom. Paolini je poudarjal neločljivost tovarištva, ki veže Italijo in Nemčijo. Nadalje je naglasil, da ima Italija samo eno vero, in ta je, da je Mussolini Italija. V tej veri so Italijani tudi v zmago trdno prepričani.

Londonski »Daily Sketzh« poroča, da nosi ameriški veleposlanik, ki se vrača iz Amerike v Rim, dve važni Rooseveltovi pismi. Prvo je naslovljeno na italijansko kraljevo rodbino, drugo pa na Mussolinija v obliki opozorila.

Položaj na bojiščih se v zadnjih dneh ni bistveno spremenil. Na Silvestrov večer ni bilo nobene letalske delavnosti ne nad Anglijo niti nad Nemčijo. Čeprav brez vsa-

kega dogovora so tako nemški kot angleški letalci spoštovali tudi Silvestrov večer. — Na afriškem bojišču se nadaljuje obleganje trdnjave Bardie. Angleži so prejeli nove topove in nove okrepitve čet. Angleške patrole so prodrele že do bližnje Tobruka. Italijani poročajo, da so odbili več angleških oddelkov. — Tudi na vzhodno afriškem bojišču je delavnost angleških čet nekoliko večja. — Na albanskem bojišču ni posebnih sprememb. Grki poročajo, da so odbili več italijanskih napadov in zavzeli nekatere nove postojanke. Italijani pa poročajo o uspešno zavrnjenih grških napadih. Letalska delavnost je bila na vseh bojiščih živahna in se bo v prihodnjih dneh verjetno še povečala.

Uradno se poroča, da je prišlo v Italijo več skupin nemških vojskih letal. Sodijo, da je prišlo več sto bombnikov in več sto lovskih letal. Po nekih vesteh bodo nemška letala podrejena vodstvu italijanske vojske. Po drugih vesteh pa se to zanika.

Istočasno so dobili italijanski letalci v Nemčiji povelje, da se vrnejo domov.

Nemški letalci so ponovno napadli Liverpool, London in druga mesta. Angleži pa so zlasti težko napadli Bremen, na katerega so baje vrgli 20.000 zažigalnih bomb.

rata, vendar morajo izdajati nakazila za moko v vsakem primeru sami.

4. Vsi trgovci z moko na drobno, pekarne, bolnišnice in drugi zavodi naj se obračajo z vlogami za dodelitev pšenične moke izključno na občinske prehranjevalne urade.

5. Vsi veletrgovci s pšenično

moko morajo prijaviti svoje zaloge pšenične moke in zdroba po stanju z 31. decembra 1940 najkasneje do 5. t. m. Prevodu in smejo staviti te zaloge od 1. januarja 1941 dalje v promet le na osnovi nakazil Prevoda.

Podrobnejša in končno veljavna navodila za promet s pšenično moko se bodo izdala kasneje.

Dirigiranje cen in naša industrija

Zadnji »Industrijski kurir« razpravlja o dirigiranju cen ter pravi med drugim: Industriji je onemogočena vsaka rentabilnost, če bi morala prodajati svoje proizvode po maksimiranih cenah, polfabrikate in pomožna sredstva, ki so ji neobhodno potrebna pri fabricaciji, pa bi morala kupovati po cenah, ki so izven vsake kontrole in za katere maksimiranje ne velja. Če se hočejo cene maksimirati, potem mora to načelo veljati za vse cene in tudi za one luksuznih predmetov.

Sistem dirigiranih cen se more z uspehom izvesti samo v dirigiranem gospodarstvu, ko je določanje cen popolnoma oproščeno od borznih vplivov ter mednarodnih cen. Nemčiji se je to posrečilo in s svojim dirigiranim gospodarstvom je dosegla ne le stabilnost cen, temveč tudi valute in nemo-

ten razvoj industrijske delavnosti.

Sicer pa imamo tudi pri nas primer dirigiranih cen, in sicer pri borskih rudnikih. Baker je, kot znano, izrazil borzni predmet in njegova cena se je določala na londonski in njujorski borzi. Ta cena je bila odločilna tudi pri nas do zadnjih časov, ko se je sklenil z borskimi rudniki dogovor, po katerem se določa za naš notranji trg specialna cena na podlagi stroškov proizvodnje v Jugoslaviji.

Samo s popolnoma kompletnim sistemom dirigiranih cen se morejo pri nas cene stabilizirati ter doseči gospodarsko ravnovesje cen. Če pa se nekatere gospodarske panoge popolnoma oproste te kontrole, tudi ni mogoča stabilizacija cen. Naša industrija si želi mirno delo vsaj na podlagi stabilnih cen in zato naj se sistem dirigiranih cen razširi na vse predmete.

Doma in po svetu

Nj. Vis. knez-namestnik Pavle je napisal za »Letopis jugoslovanskega letalstva za l. 1940.« naslednje pomembno naročilo: »Ustvarjanje sodobnega močnega letalstva, vedno sposobnega za akcijo, je možno le z domačo letalsko industrijo, ker je ona edini zanesljivi vir oskrbovanja vojske z letali. Zato moramo z vsemi sredstvi delati na to, da dvignemo svojo letalsko industrijo na višino, ki bo ustrezala vsem zahtevam časa in vsem našim potrebam.«

Novi voditelj JRZ v Sloveniji dr. Kulovec je objavil v »Slovencu« svoje novoletno voščilo. V tem voščilu pravi: Izkazalo se je, da so imeli črnogledi, ki so s strahom pričakovali l. 1940., napačno. Vodstvo naše države je bilo v varnih rokah. Premagali smo vse težave in živeli v miru. Ali se zavedamo te dobrote? To se moramo posebno zahvaliti pok. dr. Korošcu, ki si je tudi mnogo prizadeval za sklenitev sporazuma, kar je priznal ob njegovem grobu tudi dr. Maček. **Politika sporazuma, za katero smo Slovenci vedno bili, je postala državna politika.** S sporazumom se je država utrdila. To politiko bomo Slovenci tudi v bodoče podpirali. Priprani smo, da se uresničijo tudi naša zahteva po samoupravnih banovini Sloveniji. Smo za sporazum, ker smo za močno Jugoslavijo. Slovenci vstopamo v novo leto z vedrim duhom. Časi so veliki in zahtevajo od nas velikih razgledov. Majhne prepire zapostavimo za velike narodne in državne potrebe. Čim bolj bomo strnjeni, tem bolj bomo varni. V naši državi smo varni, ker imamo v dinastiji Karadjordjevičev prežkušenega krmarja. Morali se bomo v sedanjih časih morda temu ali onemu odreči, vendar pa vidimo, da si naša javna uprava prizadeva, da nam da, kar potrebujemo za vsakdanje življenje. Najlepše bomo potrdili svojo skupnost, če v novem letu tekmujejo med seboj, kdo bo več storil v socialnem oziru.

Notranji minister je razpustil marksistično strokovno zvezo. Prostor teh organizacij so bili zato povsod zapečateni. **Za regulacijo draginskih doklad** staroupokojeincev bratovskih skladnic je naklonil iz banovinskih sredstev ban dr. Natlačen en. milijon din. **»Politika«** poroča s Cetinja, da se je pred Barom potopila velika tovorna ladja, ki je hitela proti jugovzhodu. Naše pristaniške oblasti so poslale ladji na pomoč večje število rešilnih čolnov in ladjo Zetske plovilce. Ker je bilo morje nemirno, niso mogli priti čolni ladji takoj na pomoč in se je ladja prej potopila, kakor pa so mogli priti čolni do nje. Katere narodnosti je bila ladja, se ni moglo ugotoviti.

Letos se bo pri nas zasadilo 390 milijonov tobačnih sadik manj

ko lani, ker ima monopolska uprava velike zaloge tobaka ne samo iz lanskega, temveč tudi iz predlanskega leta.

Prvo tovarno v Vrbaski banovini za strojenje kože namerava postaviti v Banjaluki trgovec in obrtnik Adam Turčinović. Potrebni stroji so že naročeni.

Predsednik Roosevelt bo v ponedeljek predložil ameriškemu kongresu svoj predlog o pomoči Angliji. Predlagal bo, da Združene države posojajo Angliji orožje, vojni material, letala, vojne in trgovske ladje. Kot protiuslugo pa bi mogla, kakor je izjavil Roosevelt, dobavljati Anglija Združenim državam kositer in kavčuk, ki ga Združene države nimajo. Vest, da bi odstopila Anglija Združenim državam kot protiuslugo nekatere otoke, je označil Roosevelt kot nesmisel.

Po švicarskih informacijah je belgijski kralj Leopold odklonil nemško zahtevo, da bi obsodil delovanje belgijske vlade v emigraciji ter upravne oblasti v Belgijem Kongu.

Z ozirom na Rooseveltovo izjavo, da podpirajo Združene države Anglijo prav tako, kakor pošiljata Švedska in Sovjetska Rusija Nemčiji petrolej, železo in drug vojni material, izjavlja švedsko poslaništvo v Washingtonu, da pošilja Švedska Nemčiji samo železno rudo.

Ameriški Rdeči križ je izdal lani za begunce in vojne žrtve nad 16 milijonov dolarjev. Večina tega denarja je šla v Anglijo in na Kitajsko.

S posebno vladno uredbo so bile v Italiji znižane cene za jedila v vseh gostilnah za 5%, cene v pansionih pa za 2%.

Tudi v Romuniji so uvedli ljudski kruh, ki se sme prodajati šele en dan po peki. Hlebec tega kruha v teži 800 g velja 12 lejev. Cena bele moke s skladišča ali mlina je določena na 2750 lejev.

Na Madžarskem bodo začeli izdelovati na veliko salame iz konjskega mesa. Računajo, da bi se v začetku izdelovalo po 4000 stotov na mesec. Cena te salame bi bila v nadrobni prodaji pa 3'80 penga za kg. Mislijo pa tudi na izdelovanje konserv iz konjskega mesa.

V Španiji so odkrili nova ležišča premoga, ki so samo 10 metrov pod zemljo.

Na praškem sladkornem trgu je veliko povpraševanje iz tujine po sladkorju, in sicer tudi po sladkorju bodoče kampanje.

barva, plesira in kemično s n a ž i obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Maksimirane cene za olje

Predpisane so maksimalne cene za olje

V trgovini na debelo je cena določena za olje v sodih po 200 kg na 19'58 din, v sodih po 100 kg na 19'93 din in v sodih po 50 kg na 20'16 din za kg, franko nakladalna postaja vključno 5% skupni davek. Osnovna cena franko tovarna je 17'25 din, ostalo pa je prevoznina, vrednost soda in skupni davek. Trgovci na debelo smejo k tej ceni prišteti efektivne prevozne stroške, krajevne davščine ter največ 0'70 din pri kg kot svoj bruto-zaslužek. Veletrgovci morajo zahtevati od pristojne banske uprave potrditev svojih prodajnih cen. Trgovci na debelo, ki prodajajo olje v količinah, manjših ko 200, 100 ali 50 kg, zadrže sod za pokritje kala in razliva.

V maloprodaji veljajo še nadalje navodila za določanje maksimalne prodajne cene za jedilno olje v

trgovini na drobno« z dne 5. oktobra 1940. razen maksimalnega bruto-zaslužka, ki more sedaj znašati največ 15%. Maloprodajalci ne morejo sami določevati cen olja, temveč jih določajo občne upravne oblasti I. stopnje po zaslišanju združenja trgovcev ter protidraginskega odbora. V krajih, kjer ni trgovcev na veliko in kjer dobivajo maloprodajalci olje po trgovskih združenjih naravnost iz tovarne, se določijo prodajna cena brez vračunanja zaslužka trgovca na debelo, na kar mora pristojna oblast posebno paziti.

Maksimalna cena v maloprodaji se določi na podlagi nabavne cene za olje v sodih po 200 kg ter velja olje v vseh vrstah posod.

Nove cene veljajo od 5. januarja dalje.

Postopek

pri dodeljevanju pšenične moke iz Prevodovih zalog

Da bi se za prvo četrtino januarja dodelila potrošnikom pšenična moka iz zaloga Banovinskega prehranjevalnega zavoda (Prevoda) na najhitrejši način, bo Prevod postopal pri tem dodeljevanju takole:

1. Vsa količina moke, ki odpade za območje avtonomnih mest in srezov po razdelilnem načrtu za prvo četrtino meseca januarja, se bo stavila v avtonomnih mestih na razpolago občinskim prehranjevalnim uradom teh mest, v srezih pa sreskim prehranjevalnim odborom teh srezov.

2. Sreski prehranjevalni odbori dodelijo moko občinskim prehra-

njevalnim uradom po razdelilnem načrtu, ki jim bo dostavljen in na način, ki je za njihove razmere najprikladnejši, ne da bi šele čakali na naročila. Občinski prehranjevalni uradi pa morajo protivrednost ob prevzemu poravnati.

3. Občinski prehranjevalni uradi razdele moko med trgovce na drobno, pekarne, bolnišnice in druge zavode svojega območja. Pri dodeljevanju kvot za ostale potrošnike je postopati po dobljenih navodilih. Bolnišnicam naj se dodeli dosedanja količina.

Pri razdeljevanju moke se morejo poslužiti občinski prehranjevalni odbori tudi trgovskega apa-

Koliko trgovcev gre na letni dopust in odmor?!

1—2%!! Vsi drugi pa se mučijo in delajo brez ozira na zdravje!

Zato vsaj doma pijte

RADENSKI ZDRAVILNI VRELEC

listega z rdečimi srci.

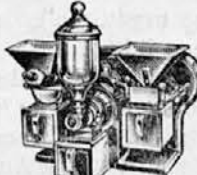
našo najboljšo prirodno mineralno vodo. Zdravje in užitek!

Priprave za praženje kave

od 1½ kg vsebine in več

električni mlinčki

za mletje kave, orh. mak. sladkorja, začimb i. t. d.

VICTORIAWERK OTTO SWADLO WIEN, XII/4